

sikkerheden og Retshaandhævelsen kræver. Det vilde være ønskeligt fra Dommerens Standpunkt, mener jeg, om han kunde fritages for denne Opgave, som paa mange Maader kan komme i Strid med den anden: at han skal varetage den sigtedes Tarv eller respektere den sigtedes Rettigheder. Det vilde være meget ønskeligt, tror jeg, for Dommeren, om han ikke skulde være Anklager og samle Anklagematerialet; det vilde stille ham i en meget gunstigere Stilling, og det vilde tillige efter min Overbevisning stille Samfundet bedre, hvis vi fik en særegen Myndighed, som kunde tage sig af Anklagerens Interesser, og som ikke blev hemmet i sin Virksomhed paa den Maade, som Dommeren vil blive, naar han skal iagttage de Grænser, som den sigtedes Interesser kræve. Men ogsaa dette lader sig jo undvære, naar man vil lade sig nøje med — og videre kommer man jo ikke let — saa megen Betyggelse for Retssikkerhedens Krav, som vi nu have. Og nu gaar det jo saaledes. Kun en Forudsætning tror jeg dog, at man her maa kræve, nemlig, at et tilstrækkeligt Politi stilles til Raadighed, saaledes at Dommeren som Politimester, hvad han jo tillige er, under Forundersøgelsen virkelig formaar at bringe det Anklage- og Bevismateriale til Veje mod den virkelig skyldige, som han jo ikke længere maa tilvejebringe ved en Afhørelse af sigtede. Derfor beklager jeg, at foruden Anklagemyndigheden ogsaa Politiforøgelseskapitlet er udeladt af dette Lovforslag. Det er jo ganske vist sagt i Bemærkningerne, at en Lov om Forøgelse af Politiet vil komme, og jeg mener, den maa komme samtidig med, at dette Lovforslag bliver endelig vedtaget. Jeg betvivler, at praktiske Folk ville give Bemærkningerne Ret i, at der kun behøves 1 eller 2 smaa Afdelinger af rejsende Opdagelsespoliti for at udruste Politimestrene og Dommerne med de tilstrækkelige Midler til at gennemføre Retssikkerhedens Krav. Med Hensyn til dette Hovedpunkt, hvor Lovforslaget afviger saa væsentligt fra det tidligere, ansér jeg det ogsaa for muligt, at den foreslaaede Ordning kan gaa, det er i hvert Fald ikke utænkeligt, og naar vi ikke kunne naa det bedste, kan det være, at vi bør lade os nøje med og være glade ved, at vi dog faa det næstbedste.

Jeg tror ikke, det samme kan siges om det andet Hovedpunkt, vedrørende Strafferetsplejen, som Lovforslaget tager Sigte paa, nemlig Nævningerne. Her følger Forslaget jo den modsatte Grundsetning af, hvad

der var Tale om med Hensyn til Grundlovens § 71. Nævninger skulle indføres, det kræver Grundloven. Den stiller ogsaa Krav om Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen; men medens altsaa Lovforslaget indtil videre fraviger Grundloven for § 71's Vedkommende, fastholder det Kravet om Nævninger og ordner deres Kaldelse paa en Maade, som jo tidligere har voldt Vanskeligheder. Jeg vil nu med Hensyn til dette store Stridsspørgsmaal gøre opmærksom paa, at Landstingets Standpunkt jo ikke har været dikteret af nogen som helst sejt eller stædig Fastholden ved Formaliteter eller formelle Betragtninger, men bunder i den Grundbetragtning, fra hvilken man ser paa Nævningerne. Det er nemlig en lige saa gammel Opfattelse som selve Juryinstitutionen, en Opfattelse, som har gjort sig gældende lige fra den Tid, den holdt sit Indtog paa Europas Fastland, at den skulde være Udtryk for Folkemagtens Herredømme over Strafferetsplejen, og det satte man saa igen i Forbindelse med Demokratiet; Nævninginstitutionen er altsaa efter denne Opfattelse et enkelt Udslag af Demokratiets Herredømme. Det er efter min Opfattelse en ganske falsk Grundbetragtning. Den rette Grundbetragtning af Nævninginstitutionen er den, at Nævningerne som Læggdommere i Retfærdighedens Interesse skulle afgive et gavnligt Supplement til Fagdommerne. Meningen er ikke at lægge Magten og Afgørelsen i en eller anden politisk Faktors Haand; den er vedblivende i Domstolens Haand, og Domstolene have kun een Ledestjerne, nemlig Retfærdigheden. Nævningernes Tilkaldelse beror blot paa, at Læggdommernes Opfattelse under givne Forhold kan være et Korrektiv overfor Fagdommeren og derfor kan føre til en bedre, mere saglig og retfærdig Afgørelse end Fagdommerens alene. Nævningerne have slet ikke noget at gøre med de politiske Magtforhold. Vor Frygt i Landstinget har nu været den, at naar man lægger Nævningernes Kaldelse i Kommunernes Haand, og Kommunalbestyrelserne tilmed skulde udgaa af den almindelige Valgret, saa henlægger man den til en politisk interesseret og politisk bestemt Faktor og faar derfor ogsaa meget let politisk sindede Nævninger. Og saa er Faren der for, at disse Nævninger træffe deres Afgørelser, være sig til Skade eller til Fordel for en sigtet, ikke af Rets-hensyn, ikke af Retfærdighedshensyn, men ud fra politiske Betragtninger, og derved vil Institutionen blive forvansket. Det er